

La Marsellesa de los borrachos

Direcció: Pablo Gil Rituerto **Guió:** Alba Lombardia, Pablo Gil Rituerto **País:** Espanya
Durada: 96 min **Any:** 2024 **Gènere:** Documental **Interpretació:** Documental **Fotografia:**
Daniel Lacasa **Distribuïdora:** Begin Again Films **Estrena a Espanya:** 14/02/2025
No recomanada per a menors de 7 anys
Versió original en espanyol, italià, eusquera, gallec i català

SINOPSI

L'estiu de 1961, un grup de joves antropòlegs italians va fer un viatge clandestí per Espanya, per tal de gravar cançons populars que donessin suport a la resistència antifranquista. Com a resultat del seu treball, van ser processats i els seus enregistraments censurats. Seixanta anys després, i de la mà d'Emilio Jona, de 92 anys, darrer membre viu d'aquell grup de viatgers, recuperen els enregistraments inèdits i reconstrueixen el viatge, avui, a través d'un paisatge emocional i polític, recuperant records històrics a través d'aquestes cançons, tan rellevants avui com ho van ser aleshores. (FilmAffinity)

CRÍTICA

L'oblit s'obre pas com una boira espessa, desplaçant la memòria dels qui alguna vegada van alçar la veu contra la imposició. Tanmateix, hi ha cançons que resisteixen, versos que s'aferren al temps amb l'obstinació de qui es nega a desaparèixer. **La Marsellesa de los borrachos** recull aquestes melodies que alguna vegada van creuar fronteres clandestinament i les superposa amb un present que, encara que diferent, segueix habitat per les mateixes ombres.

Pablo Gil Rituerto planteja el seu documental com un viatge en dos temps, un diàleg entre generacions unides per la convicció que la música és una forma de lluita. La pel·lícula s'endinsa a l'expedició de Cantacronache, el col·lectiu italià que, el 1961, va recórrer Espanya per rescatar cançons populars de resistència. Més de seixanta anys després, les veus contemporànies intenten desentrançar què en queda, d'aquells himnes subversius.

El recurs narratiu d'entrellaçar material d'arxiu amb imatges actuals dota l'obra d'un dinamisme que evita la rigidesa d'altres documentals històrics. Emilio Jona, únic testimoni viu d'aquella travessia, és el fil conductor que dona cohesió a aquest relat que alterna geografies i temps sense perdre el pols. Gil Rituerto no es limita a reconstruir una gesta, sinó que cerca les ressonàncies que aquelles cançons tenen en el present. El resultat és una exploració sobre la memòria i els seus intersticis, sobre el que es preserva i el que es dilueix en la indiferència col·lectiva.

La dimensió estètica del documental es basa en una fotografia que emfatitza el contrast entre l'arxiu i l'actualitat. La textura del cel·luloide conviu amb la nitidesa digital i genera un efecte que accentua la distància temporal sense desvincular les imatges d'un mateix relat. Les veus de Maria Arnal, Nacho Vegas i altres artistes contemporanis se sumen a la reconstrucció d'un repertori que encara conserva la seva capacitat evocadora.

La música no és només el vehicle narratiu del documental, sinó també la seva essència. No hi ha concessions a la nostàlgia buida ni a la simple evocació del passat mitificat. La pel·lícula busca comprendre com aquestes melodies, al seu dia perilloses, poden continuar despertant consciència actualment. **La Marsellesa de los borrachos** no cau en la complaença d'un homenatge sense arestes, sinó que s'interroga sobre el significat de la resistència en un món on les formes de censura han mutat, però no han desaparegut.

L'estructura del muntatge afavoreix l'equilibri entre les diferents capes narratives. S'evita la linealitat i s'aposta per una alternança entre temps que subratlla la persistència de certs dilemes. La relació entre passat i present no s'exposa com una successió de fets, sinó com una tensió constant entre el que es recorda i el que s'intenta esborrar.

Pablo Gil Rituerto aconsegueix un exercici de memòria que no es limita a registrar un episodi oblidat, sinó que el reactualitza sense didactisme. La pel·lícula troba la seva força en la manera com articula testimoni i reflexió, en com situa la història en un present que no l'ha digerit del tot. **La Marsellesa de los borrachos** és un documental que entén la memòria no com un arxiu estàtic, sinó com un territori en disputa.

Noé R. Rivas – mindies.es